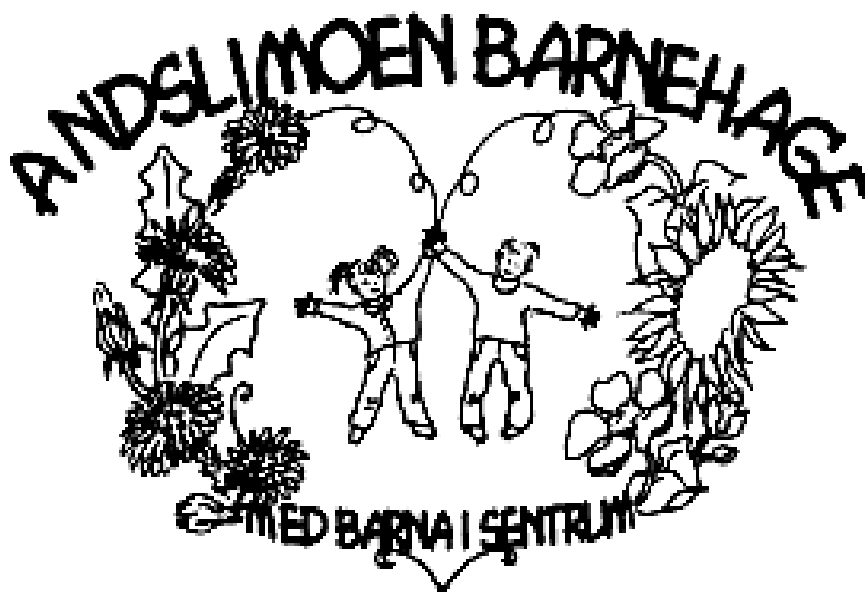

Barn i sentrum

9325 Bardufoss
Tlf: 77 83 47 55

ÅRSPLAN 2018-19

Del 1

Hei, og velkommen til nytt barnehageår i Andslimoen barnehage.

Årets Årsplan del 1 og del 2, Vedtekter og Ansattheftet ligger nå ute på vår hjemmeside: www.minbarnehage.no/andslimoen. For alle nye er det viktig også å lese Årsplanen del 2. Den inneholder informasjon som er viktig å kjenne til, og for å få et helhetsbilde av vår barnehage.

Målselv kommune har i år to satsingsområder; Realfag og Inkluderende barnehage og skolemiljø (IBS). I løpet av høsten skal kommunen ferdigstille strategien til Realfag, og den skal være gjeldende fra 1. januar. Vi vil derfor planlegge årets rytme for vinter/vår halvåret da. Realfag i barnehagen handler både om matematiske begreper, natur, teknikk og miljø, og fagområdet antall, form og rom.

Inkluderende barnehage og skolemiljø (IBS) handler om å skape et trygg miljø der alle barn er inkludert. I barnehage betyr det å jobbe med lek, vennskap og sosial kompetanse. Men også det å jobbe med voksenrollen med fokus relasjon og holdninger.

For barn er lek den viktigste aktiviteten, og i lek lærer de blant annet både språk og sosial kompetanse. Voksne skal observere og være deltakende i leken når det er nødvendig. Vi skal også hjelpe barna til å danne og opprettholde vennskap.

Når vi jobber med sosial kompetanse og danning lærer vi barna å omgås andre på en god måte. Dette er kanskje noe av det viktigste barna trenger å lære i barnehagen. Barnehagen vil fortsette å jobbe med voksenrollen som er forebyggende i forhold til mobbing. Mobbing kan kun forhindres ved at alle som omgås barn er bevisst det å være gode modeller for å lære barn å respektere og omgås andre på en god måte.

I årets Rytme har vi laget en oversikt over hva som er målene for de ulike fokusområdene våre. En mer detaljert oversikt over aktivitetene vil dere finne i avdelingens månedsplaner på vår hjemmeside. Avdelingene vil også dokumenter innholdet med bilder og tekst på vår hjemmeside.

Årsplanen er ment å være personalets arbeidsredskap, samtidig som den skal gi foreldrene innsikt i, og mulighet til å påvirke barnehagen på en helhetlig måte. Den gir også eier og andre profesjonell informasjon om barnehagens innhold. **Årsplanen del 1, må sees i sammenheng med heftet «Årsplanen del 2».**

Da ønsker vi alle nye og gamle foreldre, barn og ansatte velkommen til nytt barnehageår hos oss. Har dere spørsmål til årsplanen så ta gjerne kontakt med Ingunn, eller ditt/dine barns avdeling.

Ingunn Nilsen, Enhetsleder

Innholdsfortegnelse

Kurs og planleggingsdager.....	side 3
Vår metodiske grunnmur.....	side 3
Realfag i barnehagen.....	side 5
Inkluderende barnehage og skolemiljø.....	side 6
Mobbing.....	side 8
Årets rytme Ballblom, Solsikke og Hestehov.....	side 9
Årets rytme Bekkeblom og Løvetann.....	side 11

Kurs og planleggingsdager barnehageåret 2018-19

Fredag 17. august 2018	Intern planleggingsdag
Mandag 19. november 2018	Interkommunalt kurs
Onsdag 02. januar 2019	Intern pl.dag
Mars 2019	Intern pl.dag – impl. Rammeplan
Fredag 31. mai 2019	Intern pl.dag – Årsplan
Juni 2019?	Intern planleggingsdag - Årsplan

I år er 3 dager sammenfallende med Fagerlidal skole og SFO. SFO er åpen 21.nov. Vi har i år en ekstra planleggingsdag pga implementering av ny rammeplan som kom 01.08.17.

Vår metodiske grunnmur

Rammeplanen slår fast at samspill med andre mennesker er avgjørende for barns utvikling og læring. Barn får grunnleggende og relevant kunnskap og innsikt gjennom dagliglivets hendelser i samvær, lek og strukturerte aktiviteter.

Personalet må derfor møte barn på en måte som formidler respekt, aksept, tillit og tiltro. Vi må være bevisst vår rolle i møte med barna, og fremstå som gode sosial kompetente modeller. Vår måte å jobbe på skal alltid fremme sosial kompetanse, gi rom for barns medvirkning og sørge for at alle barn får et godt språk miljø. Vi har valgt å kalle disse tre områdene for vår metodiske grunnmur som vi bygger vår pedagogiske virksomhet på.

SOSIAL KOMPETANSE:

Det handler om å lære barna å samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. Et aktivt og tydelig personale er nødvendig for å skape et varmt og inkluderende sosialt miljø. Vi må være anerkjennende og støttende i våre relasjoner med barna og hverandre. Alt vi gjør og sier skal fremme sosial kompetanse. Det er en metode som vi jobber etter, og har blitt en væremåte hos oss voksne. Danning er en del av dette. Med danning menes det som skjer i samspill med omgivelsen, og er en kontinuerlig prosess som forutsetter refleksjon og som foregår hele livet.

Å lære å omgås andre på en god måte er kanskje det mest vesentlige barn trenger å lære seg.

Barn i sentrum

I konfliktsituasjoner er ICPS* fortsatt et sentralt redskap når vi har jobbet med konfliktløsninger. ICPS (International Communication Problem Solving) er en konfliktløsningsmodell. Kort fortalt så handler den om at vi spør barna om hva som skjer/skjedde, så hjelper vi barna med å foreslå løsninger, og tilslutt velger barna den løsningen de mener vil fungere best. Det er viktig at vi som voksne ikke bruker spørreordet hvorfor. Det vil bidra til at barna føler seg angrepet og får behov for å forklare seg. Da vil vi ikke få greie på hva som egentlig skjedde, og læringseffekten blir redusert. Derfor skal vi alltid bruke spørreordet HVA.

Mer informasjon om sosial kompetanse finnes i Årsplanen del 2 på vår hjemmeside.

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST:

Barna skal lære å bruke språket for å uttrykke følelser, behov og erfaringer. De skal bruke språket til å løse konflikter og skape positive relasjoner i lek og samspill. Språk er en forutsetning for å utvikle sosial kompetanse. Alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. Gjennom samtale og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening.

Barn knytter vennskap tidlig i barnehagen. For å danne vennskap må barnet ha evnen til å kommunisere. Det blir da viktig å bidra til at alle barn får et funksjonelt språk som kan brukes i lek og hverdags situasjoner.

Personalet må tilrettelegge for meningsfulle opplevelser, skape tid og rom for bruk av kroppsspråk og verbalt språk i hverdagsaktiviteter, lek og mer tilrettelagte situasjoner. Det er viktig at personalet er bevisst på sin rolle som språklig forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn. Barna bevisstgjøres eget og andres kroppsspråk. Personalet må være anerkjennende i sin kommunikasjon og være bevisst eget kroppsspråk.

Personalet skal følge med på barnas kommunikasjon og språk, og fange opp og støtte barn som har ulike former for språkvansker, er lite språklig aktiv, eller som har sen språkutvikling. Vi vil bruke observasjonsskjemaet TRAS i dette arbeidet.

Vi vil fortsette å ha et bevisst fokus på verbal språket og skriftspråket. Vi vil bl.a. fortsette å lese bøker på ulike måter, bruke rim, regler og lyderingsøvelser i samlingsstunden.

BARNES MEDVIRKNING:

Barns medvirkning betyr at barna har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Det enkelte barn må oppmuntres til å aktivt gi uttrykk for sine tanker og meninger, samtidig må det få anerkjennelse for sine uttrykk. Som voksen må jeg være ekte, slik at barna tør å være seg selv, og fortelle om sine meninger og synspunkter. Medvirkning er ikke å innfri alle ønsker barna kommer med, men ofte kan man si ja.

Barna sine synspunkter tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Personalet må lytte og prøve å tolke barnas kroppsspråk og må være observante i forhold til deres handlinger, uttrykk og verbal språket. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

Barn skal også ha medbestemmelse, og det innebærer at de kan velge mellom ulike ting, aktiviteter eller annet. Ofte avgjøres dette etter demokratiske verdier. Viktig å ha en genuin demokratisk forståelse som gjør at barna møter respekt for sine uttrykk og ytringer, samtidig som det får erfare at mennesker trenger hverandre.

Realfag i barnehagen

Realfag i barnehagen tar først og fremst utgangspunkt i fagområdene «Antall, rom og form» og «Natur, miljø og teknikk», men andre fagområder sees også i sammenheng der det er relevant. Barnehagen skal bidra til den brede kompetansen det enkelte barn senere skal videreutvikle i opplæringen.

Gjennom varierte erfaringer med realfag både ute og inne, blir barnet stimulert til stadig å undre seg over nye oppdagelser og utvikler motivasjon og glede. Vi som jobber i barnehagen blir viktig samtalepartner og medforskere i møte med barna. Hvordan oppdage eksempel matematikk og naturfag i barns lek?

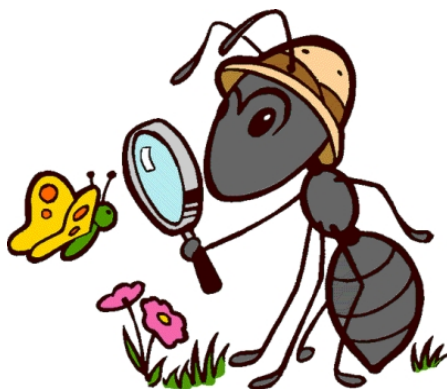
Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal få grunnleggende og relevant kunnskap, og utvikler ferdigheter gjennom dagliglivets hendelser i samvær, lek og strukturerte aktiviteter.

Realfag for barn 1-3 år kan f.eks være å leke med vann. Der barna både sanser og lærer begreper. Denne leken kan om vinteren videreutvikles ved at vannet fryser og blir til is. Realfag kan også være at barnet grubler og prøver seg frem for å finne ulike løsninger. Dette kan skje når de leker med stabletårn og prøver å finne ut hvilke som passer oppå hverandre.

Realfag for barn 3-6 år er også lekeaktiviteter og turer. En Kinolek der barna lager popkornbeger av et flatt ark gir begrepstrening. Barna lærer at et kremmerhus er en kjegle. Det er eksempelvis realfag å kle på seg i riktig rekkefølge, lære å finne veien hjem fra skogen, og hvilket glass har mest melk i seg på lunsjbordet. Det kan også være strukturerte aktiviteter med forsøk, eller lage en lek der man måler hvilken lekebil som kjører fortest av den lille og den store.

Tiltak Realfag – personalet skal:

- Bruke naturen og uteområdet som arena for lek, undring, forskning og læring. Gi barna tid og anledning til å stille spørsmål og reflektere. Delta i samtale om det de har erfart og opplevd.
- Utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener med barna.
- Legge til rette for matematiske erfaringer gjennom å berike barnas lek og hverdag med matematiske ideer og utdypende samtaler.

Inkluderende barnehage og skolemiljø (IBS)

Lek er ikke bare lek. Lek gir glede og er lystbetont. Å leke er å «late som». Fantasien får fritt spillerom. Leken skal være en arena for barns utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.

Alle barn skal få mulighet til å oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre. I et lekefellesskap legges grunnlaget for barns vennskap med hverandre. I samhandling med hverandre legges grunnlaget for læring og sosial kompetanse.

Små barns lek er tett forbundet med deres særegne humor. Hos de yngste barna har humoren først og fremst en kroppslig basis, og utvikles vesentlig gjennom samhandling barna i mellom.

Personalet må være tilgjengelig for barn ved å støtte, inspirere og oppmuntre barna i deres lek.

Mål:

At barna skal oppleve glede i leken og forstå lekesignalene, slik at de kan involvere seg fullt og helt i lek.

Tiltak Lek – personalet skal:

- Observere, støtte, delta i og berike leken på barns premisser.
- Ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken.
- Organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirerer til ulike typer lek.
- Veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre.

Barn i sentrum

- Fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare gleden i lek.
- Personalet skal hjelpe de som ikke har knekt «lekekodene». Vi vil blant annet bruke organiserte lekegrupper som metode.

Å være venner er å møtes i et forhold hvor den enkelte opplever seg godtatt og verdsatt for akkurat den han eller hun er. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne. Vi skal legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap.

Å etablere vennskap og opprettholde dem er en viktig faktor i sosialiseringprosessen, og en forebyggende faktor mot uheldig og negativ utvikling. Vennskap vil fortone seg ulikt etter barns alder.

Tiltak vennskap – personalet skal:

- Støtte barns initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å behold venner.
- Støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner.
- Støtte barn i å se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger.
- Forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging og uheldige samspillsmønstre.

Mobbing

Når vi jobber med sosial kompetanse og vennskap, så er det å jobbe forebyggende mot mobbing og krenkelser. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd.

Barnehagens dagligliv skal preges av samvær som innebærer at personalet lytter, støtter og utfordrer barn. Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker avvising, mobbing og vold. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.

Barna skal bli møtt av *anerkjennende, empatiske og deltakende voksne* med god relasjonskompetanse. Voksen må vise klart gjennom ord og handlinger hva de verdsetter, og praktisere positive grenser og regler i samspill mellom barna. Vi må også hjelpe barna med å bygge relasjoner til hverandre ved å invitere barna som til vanlig ikke leker i lag til å være sammen, og legge til rette for nye vennskap. Barns trivsel – voksnes ansvar.

Tips til hvordan alle voksne kan jobbe forebyggende mot mobbing:

Snakk gjerne med barna om det å være venner, leke i lag og å være greie med hverandre. Det er viktig å vektlegge at selv om vi er forskjellig så er vi like mye verdt.

Alle voksne som barna møter kan veilede barna til å omgås andre på en god måte. Vi anbefaler følgende tips:

- Hjelp barna til å snakke positivt om andre barn. Eks. hvis Per sier at Kari er dum. Alle gjør vel noen ganger noe dumt? Kari er nok også grei. Kanskje Kari er god til å tegne, eller finne på leker, eller pusle?
- Snakk gjerne med barna det er fint at vi er forskjellige, og at det er bra. Hvis alle var like så ville vi ikke vite hvem som var hvem. Noen har mørkt hår, noen har lyst hår, noen er høye (lange) og andre er små. Noen har mørk hud og andre har lys hud, og noen bruker briller.
- Hjelp barnet med å inkludere andre i lek ved å gi barna positiv tilbakemelding når de forteller at de har lekt med andre enn dem de vanligvis leker med.
- Unngå å bruke begrepet «bestevenner». Det er et ekskluderende ord som klassifiserer noen som bedre enn andre. Lær barna å bruke ordet **venner**.
- Vær gode rollemodeller for hvordan vi skal omgås andre på en god måte.

ÅRETS RYTME BALLBLOM, SOLSIKKE OG HESTEHOV 2018 – 19

Avdeling 0-3 år

Tema	Kommunikasjon, språk og tekst Mål:	Realfag	Lek og vennskap (IBS= inkluderende barnehage og skolemiljø)	TRAS/Alle med	Merkedager
MÅNED					
August: Oppstart og tilvenning	Lære barna navnene på barn og voksne på avd. Navne sanger	Begynne telling. Telle hverandre	Bli kjent med barn og voksne. Opplive trygghet i barnehagen.	Begynnende turtaking.	17/8: Planleggingsdag
September: Kroppen Brannvern	Lære navn på ulike kroppsdelar. «Hode, skuldre, kne..» «De bena, de bena...»	Bruke kroppen til å bevege seg ute. Under seg over det vi finner ute av blader m.m.	Barna skal lære å vise omsorg for hverandre. Eks. Gi klem	Bli trygg i barnehagen.	6/9: Foreldremøte 25/9: Brannøvelse 25/9: Gammelungefest
Oktober: Kroppen	Lære navn på ulike kroppsdelar.	Undre seg over og glede seg med vann. Hoppe og springe i vann.	Lære å dele. Dele på leker	Være aktiv i grovmotorisk lek.	21/11: Mørketidsfest.
November: Kroppen advent	Lære navn på ulike kroppsdelar.	Undre seg over kaldt og varmt. Kjenne på snø is. Hva skjer når snø er inne?	Lære å hjelpe hverandre. Eks. Sende pålegg.	Lære nye ord. Benevne gjenstander, personer og det vi gjør.	

Barn i sentrum

Tema	Kommunikasjon, språk og tekst	Realfag	Lek og vennskap (IBS= inkluderende barnehage og skolemiljø)	TRAS/Alle med	Merkedager
MÅNED					
Desember: Advent og jul	Bli kjent med vår Juletradisjon. Synge julesanger	Bli nysgjerrige på å smake på ulike ting.	Glede andre ved å lage og gi julegaver.	Barna skal lære å vise glede og smile.	Nissefest: 11/12: Solsikke 18/12: Hestehov 18/12: Ballblom
Januar «Geitekillingen Som kunne Telle til 10» ↓	Bli kjent med eventyret	Lære å telle til 10	Bli kjent med følelsen «sint»	Vise ulike følelser (sint). Sette ord på den.	30/1: Solfest
Februar ↓	Bli kjent med eventyret	Lære å telle til 10	Bli kjent med følelsen «Redd»	Vise ulike følelser (redd). Sette ord på den.	21/2: Temafest
Mars: ↓	Bli kjent med eventyret	Lære å telle til 10	Bli kjent med følelsen «glad»	Vise ulike følelser (glad). Sette ord på den.	I uke 12 (18-21/3): Vinterglede
April : ↓					18.-22/4: Påske
Mai: ↓					Fra uke 19: Øve på overgang til stor avd. 13-16/5: Ruskenaksjon
Juni: ↓					5/6: Brannøvelse

ÅRETS RYTME LØVETANN OG BEKKEBLOM 2018 – 19
Avdeling 3-6 år

Tema	Kommunikasjon, språk og tekst	Realfag	Lek og vennskap (IBS= inkluderende barnehage og skolemiljø)	TRAS/Alle med	Merkedager
MÅNED					
August: Tilvenning	Møte igjen gamle venner og bli kjent med nye. Bli kjent på avdelingen. Danne nye lekegrupper	Oppleve glede ved å bruke naturen. Bruke nærområdet	Bli kjent med barn og voksne. Våre nye barn skal oppleve barnehagen som et trygt sted. Variert lek ute og inne	Tras/ Alle med: Bli kjent.	17/8: Planleggingsdag 22/8: Trollklubb
September: Friluftsliv Brannvern Uke 38	Vi vil bruke tid til å bli kjent med hverandre. Synge navnesanger Lekegrupper Samlingstund Spille spill	Barna skal kunne oppleve undring over naturens mangfoldighet. Plukke bær Gå på tur i ulendt terreng. Gå på tur i små grupper Tenne bål. Spikke pølsepinner.	Gjennom samspill, lek og hverdagsaktiviteter skal barna oppleve glede og trivsel i barnehagen. Variert lek ute og inne.	Tras- Samspill: Tar barnet initiativ til positiv kontakt med andre. Alle med: Leker med andre barn?	6/9: Foreldremøte 25/9: Brannøvelse 25/9 Gammelungefest.

Barn i sentrum

Tema	Kommunikasjon, språk og tekst	Realfag	Lek og vennskap (IBS= inkluderende barnehage og skolemiljø)	TRAS/Alle med	Merkedager
MÅNED					
Oktober: Følelser	Undre oss over ulike følelser Ti små vennebøker. Lese om uvenner/venner. Samtalekort om Marius mus. Synge sanger med forskjellig stemme (sint, glad) Ta bilde av barnas ansikt og laminere dem for å lage puzzlespill og Kims lek.	Utforske og undre oss over forskjellene mellom varmt – kaldt, hard – myk Kjenne forskjellen på varmt og kaldt Se hvordan varme og kulde gjør endringer	Ha det morsomt sammen. Gjøre hyggelige ting sammen Inkludere i lek Sette seg inn i andres følelser. Ta hensyn til andre. Rose gode handlinger.	Tras – kommunikasjon: Viser barnet behov for å meddele seg på eget initiativ. Alle med: Blir kontaktet av andre barn. «Thomas går til doktoren»	
November: Mørketid Kroppsdeler	Lære å benevne de ulike kroppsdelene. Samling om kroppen Synge sanger/sangleker (hode skulder kne og tå, boogie boogie, hasse hare) Tegne omriss av kroppen, måle seg selv Lage skjelett på svart kartong «Samira og skjelettene»	Barna skal få kunnskap om menneskekroppen. den magiske kroppen på Nrk super test hva som skjer med kroppen (springer fort, snurrer rundt osv.) Bruke ballong for å vise hvor mye luft det er i lungene	Bruke kroppen aktivt i lek sammen med andre. Massasje Hinderløype (krype, åle, hinke osv)	Tras – setningsproduksjon Bruker barnet setninger med preposisjoner (i, på, under, bak)? Alle med: Bruke alle grunnbevegelser	21/11: Mørketidsfest

Barn i sentrum

Tema	Kommunikasjon, språk og tekst	Realfag	Lek og vennskap (IBS= inkluderende barnehage og skolemiljø)	TRAS/Alle med	Merkedager
MÅNED					
Desember: Advent og jul	Lære ord og begreper knyttet til advent og jul. Lese julebøker Synge julesanger Bake Lage julepynt Høre på julemusikk Besøke kirka	Barna skal få kunnskap om ulike smaker og lukter. Barna skal også erfare glede ved å gjennomføre små eksperimenter. Adventskalender fra forskerfabrikken Rampenisse Lukte, føle, smake Måle, veie Sortere	Oppleve gleden ved å gjøre noe bra for andre. Besøke Målselvtunet og ha med noe hjemmelaget.	Tras – språklig bevissthet: Viser barnet interesse når dere ser i bildebøker? Alle med: Gjengir deler av kjente sanger og rim og regler	13/12: Lucia Nissefest: 11/12: Bekkeblom 18/12 Løvetann Julebord
Januar	Vi lærer oss solsanger og dikter våre egne vers om sola og nordlyset.	Is eksperimenter, fryser og tiner is. Vi snakker om temperatur. Vi lager snø.	Vi jobber med boken Drømmeløven, snakker om at det forskjell på følelser, tanker og handlinger.	Tras- uttale. Uttaler barna ord med s, f og v riktig i begynnelsen av ord, f.eks sol, fugl og vott. Alle med: Gjengir deler av kjente sanger og rim/regler.	30/1: Solfest
Februar					21/2: Temafest

- Den kommunale strategien til Realfag i barnehage skal være klar 1 januar, og vi vil da planlegge årets rytme frem til 30. juni 2018.
- Avdelingene vil dokumenter innholdet ved å legge ut tekst og bilder på vår hjemmeside.

Barn i sentrum